

Regeringskansliet
Utbildnings- och kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Studieavgifter i högskolan (SOU 2006:7)

Studieavgiftsutredningen föreslår att universitet och högskolor ska ta ut en studieavgift av studenter från länder utanför det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Utredningen konstaterar att en sådan avgift inte strider mot EU-rätten eller annan rätt. Statskontoret har inget att invända mot denna slutsats och ser av den anledningen inga rättsliga hinder för att införa en sådan studieavgift. Vi är dock tveksamma till om reformens syfte att såväl öka antalet utländska studenter som att minska belastningen på statsbudgeten kommer att uppnås. I det följande kommenterar vi detta något.

Enligt utredningens direktiv är syftet med studieavgiften å ena sidan att högskoleanslaget och därmed skattebetalarna ska avlastas kostnaderna för utbildning av denna grupp av studenter. Förslaget skulle därmed också innebära att öka utrymmet för utbildning av svenska och andra EES-studenter inom ramen för nuvarande högskoleanslag. Å andra sidan anges i utredningens direktiv att det är viktigt att inflödet av utländska studenter ökar i Sverige. Utredningen anser därför att avgifter för studenter utanför EU och EES inte bör införas isolerat. Utöver att utveckla utbildningar som är attraktiva för utländska studenter, öka insatser för marknadsföring av svensk universitets- och högskoleutbildning m.m. behöver enligt utredningen även stipendiesystemet byggas ut för att inte antalet utländska studenter ska minska alltför drastiskt. Utredningen bedömer, utifrån dagens volym på antalet utländska studenter utanför EES, att Svenska institutet behöver tillföras medel för studiestipendier i storleksordningen 11 miljoner kronor.

Enligt vår bedömning leder utredningens förslag inte till att statens kostnader för utländska studenter minskar utan endast att kostnaderna överförs till ett annat anslag. Därtill kommer kostnader för att bygga upp olika system för denna hantering. Är syftet därutöver att öka inflödet av utländska studenter från länder utanför EU riskerar statens kostnader på sikt i stället att öka.

Enligt förslaget ska den avgiftsfinansierade utbildningen dimensioneras, budgeteras och redovisas skilt från den anslagsfinansierade utbildningen. Flertalet av de utländska studerande kommer troligtvis att vara beroende av stipendier för att finansiera studieavgiften. Detta kräver troligtvis ett utökat

Enheten för transfereringar, arbetsmarknad
och högre utbildning
Margareta Axén Andersson

DATUM

2006-10-20

DIARIENR

2006/137-4

samarbete mellan högskolorna och Svenska institutet när det gäller dimensioneringen av den avgiftsbelagda utbildningen och tillgången på stipendiemedel. Statskontoret anser därför att regeringen bör utreda hur ett eventuellt stipendiesystem ska utformas för att tillgodose såväl syftet att utländska studenter ska kunna studera i Sverige som att ha kontroll över utvecklingen av statens kostnader för detta.

Direktör Maria Wikhall, chef för Enheten för arbetsmarknad, transfereringar och högre utbildning har beslutat i detta ärende. Utredare Margareta Axén Andersson, föredragande var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Enligt Statskontorets beslut

Margareta Axén Andersson